

Innst. 211 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:46 S (2013–2014)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Iselin Nybø, Abid Q. Raja og Trine Skei Grande om et særskilt kompetanseløft for å redusere andelen ikke-kvalifiserte tilsatte i grunnskolen

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om et særskilt kompetanseløft for tilsatte i grunnskolen som mangler undervisningskompetanse for trinnene de underviser på.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til representantforslaget.

Komiteen understreker at lærere med høy faglig og pedagogisk kompetanse er avgjørende i utvik-

lingen av en god skole. Det vil være et stort behov for kvalifiserte lærere i årene som kommer. Det kreves en bred satsing for å møte dette behovet. Komiteen mener det både må satses på å få flere studenter til å velge lærerutdanningene, samtidig som det må satses på å gi nødvendig kompetanse til dem som allerede er ansatt i skolen.

Komiteen viser til tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) som slår fast at ca. 3,3 prosent av lærerårsverkene eller ca. 9 400 tilsatte i norsk grunnskole mangler undervisningskompetanse. Samme undersøkelse viser at i overkant av halvparten av disse har videregående utdanning eller lavere. De resterende har universitets-/høgskoleutdanning uten godkjent pedagogisk utdanning. Det er grunn til å anta at variasjonene i bakgrunn og kompetanse er stor innenfor denne gruppen. Behov og muligheter for kompetanseheving vil variere, noe som stiller store krav til utformingen av videreutdanningstilbud.

Komiteen mener det er et behov for bedre kunnskap om hvilken formell bakgrunn undervisningspersonale uten godkjent utdanning har. Komiteen merker seg at statsråden i sitt svarbrev 29. april 2014 viser til at departementet har satt i gang et arbeid med å få et bedre kunnskapsgrunnlag om lærernes kompetanse og grad av faglig fordypning i grunnskolen. En slik kartlegging er nødvendig for å vite hvilke innsatsfaktorer som må iverksettes for at lærerne skal ha den kompetansen som kreves. Etter- og videreutdanningstilbud må tilpasses funnene i en slik kartlegging.

Komiteen viser til at lærerutdanningene ble endret i 2010 og at det ble innført nye kompetansekrav for undervisning i skolefag i 2012. Komiteen mener ansatte i undervisningsstillinger må sikres gode og fleksible muligheter til å tilegne seg formell kompetanse i tråd med disse kravene. Dette stiller

store krav særlig til skoleeiere, både når det gjelder ansettelse og strategi for kompetanseheving.

Komiteen merker seg at det har vært en økning i antallet lærere som tar videreutdanning de siste årene. Komiteen er tilfreds med at det nye finansieringssystemet for videreutdanning av lærere og styringen i avsatte midler til dette ser ut til å ha positiv effekt.

Komiteen merker seg at over halvparten av lærerne som mangler formell undervisningskompetanse har annen universitets- og høgskoleutdanning. Komiteen mener det derfor er naturlig å se på hvilke muligheter andre yrkesgrupper og fagpersoner har til å få undervisningskompetanse i skolen. Tilbud om PPU-utdanninger og tilrettelegging bør spesielt vurderes.

Komiteen ser at det er kapasitetsmessige utfordringer knyttet til å sikre alle lærere tilfredsstillende faglig fordypning på kort sikt, men mener likevel det er nødvendig at man fra Stortingets side tydelig stadfester dette målet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, fremmer forslaget i dokumentet om å be regjeringen legge fram en sak om et særskilt kompetanseløft for tilsatte i grunnskolen som mangler undervisningskompetanse for trinnene de underviser på.

Flertallet mener det bør vurderes å gi ansatte i skolen uten formell undervisningskompetanse en rett og plikt til etter- og videreutdanning.

Flertallet mener det må legges til rette for gode muligheter for kompetanseheving for ansatte i SFO og annet pedagogisk støttepersonale uten formell fagutdanning. Det bør være et mål at alle ansatte som jobber i skolen har en formell fagkompetanse, i form av fagbrev eller høyere utdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det bør stilles de samme høye kravene til undervisningen som gis barna i norske skoler, som allerede stilles til helsepersonell og andre i velferdsyrker. Disse medlemmer viser til at regjeringen Stoltenberg II tok flere grep for å heve kompetansen til dem som underviser i skolen. Innføring av nytt finansieringssystem for videreutdanning av lærere, endring av lærerutdanningen med mer spesialisering og innføring av kompetansekrav for undervisningsstillinger er noen eksempler.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folke-

parti støtter intensjonen i representantforslaget og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte om et særskilt kompetanseløft for tilsatte i grunnskolen som mangler undervisningskompetanse for trinnene de underviser på.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det i Prop. 84 L (2011–2012), jf. Innst. 321 L (2011–2012), ble satt høyere krav til å undervise i ulike fag på ulike trinn enn det hadde vært tidligere. Disse medlemmer mener det var uheldig at man ikke gjennomførte et større kompetanseløft i denne perioden, slik at man hadde sluppet å få enda flere tilsatte uten den riktige kompetansen som en konsekvens av høyere krav.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser for øvrig til Gnist-kampanjen som skal øke attraktiviteten og få flere studenter til å velge lærerutdanningene. Dette er et viktig virkemiddel for å få flere kompetente lærere i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at Gnist-kampanjen er en kampanje initiert av Kunnskapsdepartementet i 2009 med mål om å øke status og sørge for bedret rekruttering til læreryrket. Disse medlemmer mener kampanjen har og hadde gode intensjoner, men at foreløpige rapporter kan tyde på at kampanjen har hatt en begrenset effekt. Det er derfor gledelig at Høyre/Fremskrittsparti-regjeringen intensiverer arbeidet med å rekruttere flere lærere på flere plan, slik at man ikke er låst til ett enkelt prosjekt.

Komiteens tilråding

Tilrådingens romertall I fremmes av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om et særskilt kompetanseløft for tilsatte i grunnskolen som mangler undervisningskompetanse for trinnene de underviser på.

II

Dokument 8:46 S (2013–2014) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Iselin Nybø,

Abid Q. Raja og Trine Skei Grande om et særskilt kompetanseløft for å redusere andelen ikke-kvalifiserte tilsatte i grunnskolen – vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 27. mai 2014

Trond Giske

leder

Christian Tynning Bjørnø

ordfører

